

CONCLUZII PRIVIND PARTICULARITĂȚILE EVAZIUNII FISCALE ÎN ECONOMIA ROMÂNEASCĂ

Dumitreasă I.

*University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine Cluj-Napoca
dumitreasaionel@yahoo.com*

Abstract.

This paper is a result of a work of systematization some of the most relevant aspects of the activity of fighting against fiscal fraud. It makes an introspection on the ambiguity of Romanian legislation on this particular field, and on the day-by-day problems to which the agents who try to keep it under control have to face.

Key words: fiscal fraud, legislation, black market

INTRODUCERE

Măsurile permanente din partea statului trebuie să se axeze pe educarea continuă atât a propriilor funcționari, care intră în contact cu contribuabilii, cât și a celor din urmă, măsurile prin care să se realizeze acest deziderat netrebuind să fie în exclusivitate punitive și recompensatorii.

MATERIAL ȘI METODĂ

Pe baza considerentelor referitoare la manifestarea fenomenului de fraudă fiscală prin cea mai reprezentativă formă de manifestare a sa, evaziunea fiscală, și managementul combaterii acesteia, se pot formula o serie de concluzii:

1. Definierea fraudei fiscale este extrem de dificilă, prin prisma multiplelor semnificații pe care le implică mai ales una dintre formele sale de bază, evaziunea fiscală. Există o definiție unanim acceptată, și aceasta ca urmare firească a evoluțiilor economice dar și a domeniilor de activitate unde se întâlnește preponderent. În principiu, fiecare autor are o viziune proprie asupra definirii acestui termen, dar ideea de bază rămâne aceeași „sustragerea de la plata impozitelor”.

2. După analizarea diverselor definiții din literatura de specialitate, evaziunea fiscală a fost cel mai corect definită în Legea nr.87/1994 (în prezent înlocuită de Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale dar care nu definește evaziunea fiscală) și sună astfel „sustragerea prin orice mijloace de la impunerea sau de la plata impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului de stat, bugetelor locale, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetelor fondurilor speciale de către

persoanele fizice și persoanele juridice române sau străine, denumite în cuprinsul legii contribuabili”.

3. La îndemâna organului de control fiscal stau o serie de reglementări legale, mai mult sau mai puțin clare, de fiecare dintre ele trebuind să țină seama atât organul de control cât și subiectul controlului, activitatea practică materializându-se într-o continuă interpretare a legii de către cele două părți.

4. Deși evaziunea fiscală, care reprezintă forma cea mai acută de manifestare a fraudei fiscale este un fenomen perceput în exclusivitate ca manifestându-se din cauza contribuabilului, și statul este participant activ la acest proces prin măsurile pe care le ia sau nu în stoparea acestuia.

5. Fiscalitatea accentuată aplicată societăților comerciale, apărute în stadiul incipient de manifestare a economiei libere în România, după 1990, a încetinit procesul de formare a unor întreprinzători veritabili și nu a unora îmbogățiți peste noapte din „tunuri financiare” sau speculă.

6. Permanentizarea unei presiuni fiscale ridicate, consecință a scopului continuu al statului de a crește veniturile bugetare, necorelat cu oportunități de dezvoltare oferite agenților economici, conduc la evaziune fiscală.

7. Organul de control fiscal, în special Garda Financiară, prin prisma obiectivului statului enunțat mai sus, a renunțat în mare măsură la rolul preventiv și constructiv pe care trebuie să-l aibe controlul, în prezent practicându-se o „haiducie” ai cărui victime sunt societăți comerciale care pur și simplu din greșală (deci neintenționat) sau din interpretarea eronată a legii (care la rândul ei este departe de a fi clară) întocmesc incorect actele și situațiile contabile.

8. Ambiguitatea legislativă întreținută constant de către guvernanți, cel mai recent și elocvent caz fiind noul Cod fiscal, modificat de nenumărate ori, induce o stare de nesiguranță profesională în rândul aparatului din teblaritoriu al Ministerului Finanțelor Publice (ex. serviciile de control fiscal), care, puse de cele mai multe ori față în față cu contribuabilul, nu sunt în măsură să clarifice problemele ridicate de către acesta, mai ales prin prisma noutăților apărute după integrarea europeană a României și schimbarea domeniului import/export în achiziții intracomunitare.

9. De asemenea, executarea silită, una dintre măsurile eficiente de recuperare a sumelor restante de plată către bugetul de stat, este aplicată ineficient, de cele mai multe ori căzându-i „pradă” societățile cu datorii de ordinul miilor de lei, firmele cu adevărat problematice ce au restanțe de ordinul zecilor de milioane de lei continuându-și nestingherite activitatea.

10. Lipsa dotărilor tehnice și precaritatea aplicațiilor informatice folosite de către Administrațiile Financiare, conduc la o serie de disfuncții în relația organului fiscal cu contribuabilii, de cele mai multe ori materializate în trimiterea către agenții economici de somații de plată, pentru datorii inexistente.

11. „Munca la negru” este, în ultimii ani, în special în domeniile agricole și silvice, una dintre cele mai prolifere surse de obținere a veniturilor ilicite și deci de evaziune fiscală, prin neplata către stat a impozitelor datorate în urma

acordării retribuției angajatului. Printre principalele motive care stau la baza amplificării fenomenului de „muncă la negru” este instabilitatea legislativă, materializată în acest caz în dese schimbări ale unor prevederi ale legislației muncii, respectiv a cuantumului venitului minim pe economie, care s-a modificat numai în perioada decembrie 2006 - februarie 2007 de circa 4 ori, bulversând activitatea societăților comerciale și a instituțiilor Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, cu care acestea intră în contact (Inspekția Muncii etc). De asemenea, gradul ridicat de fiscalitate impus de stat asupra fondului de salarii și venitului fiecărui angajat în parte (agentul economic ajunge să plătească către stat până la 62% din venitul brut al salariatului).

12. Preocuparea permanentă a celor care obțin profituri însemnate din activități ilegale, deci implicit și din evaziune fiscală, este de a conferi legalitate acestor bani, prin diverse metode, tratate pe parcursul lucrării, tot acest ansamblu de operațiuni numindu-se generic, spălare de bani. În strânsă legătură cu acest fenomen ilegal sunt paradisurile fiscale, adevărate „oaze financiare” pentru banii ilegali, de care au început să beneficieze tot mai mulți oameni de afaceri ce se manifestă în planul economic românesc.

13. Unul dintre cele mai prolifiche „fabrici de bani” pentru evaziioniști este domeniul silvic. Atât timp cât majoritatea suprafeței împădurite a României este proprietate de stat, administrată de funcționari ce pot fi corupți, evaziunea fiscală materializată oprin exploatarea forestiere ilegale cu obținerea unor fonduri financiare uriașe, va continua. Statisticile oficiale și discuțiile cu proprietarii și specialiștii în domeniu au relevat un adevăr foarte clar, pădurile sunt administrate cel mai bine de către ocoalele silvice private împreună cu proprietarii de pădure, ambele părți direct interesate în exploatarea rațională a pădurii.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În concluzie, România va trebui să adopte cât mai urgent un mod operativ și eficient de derulare a controlului fiscal, având drept consecință ținerea sub control a fenomenelor economice ilegale ce se manifestă în economia subterană. În viitorul apropiat, țara noastră va fi nevoită să adopte legile și reglementările interne ale Uniunii Europene, la care nu va putea face față cu aparatul funcționăresc existent sau cu mentalitățile prezente nici în sarcina organului de control cât și a contribuabililor.

CONCLUZII

Totodată cel mai important aspect relevat de această cercetare este faptul că eficientizarea actului de management al combaterii evaziunii fiscale nu se poate face doar de către teoreticieni. Aceștia trebuie să se consulte permanent cu specialiștii din teritoriu, pentru a lua pulsul realității economice a înțelege lacunele legislative și modalitățile de eliminare a lor, ce ar conduce la o eficientizare a activității de limitare a fenomenului de evaziune fiscală.